

Гласник Удружења Ложаца Државних Железница у Београду
 Glasnik Udruženja Ložaca Drž. Železnica u Beogradu. — Glasilo Udruženja Kurjačev Drž. Železnica v Beogradu.
 Kancelarija Udruženja i redakcija lista nalaze se pri ložionici državnih železnica Beograd. Čekovni račun br. 56551.

ГОД. X

Излази 12 пута у години.
 Поједини број 1 динар
 Годиш. претплата 12 дин.

Izlazi 12 puta u godini
 Pojedini broj 1 dinar
 Godiš. pretplata 12 din.

Ishaja 12 krat v letu
 Posamezna številka 1 din.
 Letna naročnina 12 din.

Београд, 9 децембра 1933 г.
 Beograd, 9 decembra 1933 g.
 Beograd, 9 decembra 1933 g.

Број 12

КАКО ЛОЖАЧ УМЕ ДА ЦЕНИ ВРЛИНЕ И СЛАВУ

На дан нашега Уједињења 1. децембра ове год. Удружење ложаца државних жел. и бродова — пододбор Земун, положио је венац на гроб пок. Јеролима Новака, мајора пилота, кога је зла коб навела да погине од воза, или боље рећи од локомотиве. Страшна је била вест: да је мајор Новак погинуо, и то баш од железнице, а још страшнија смрт једног од највећих асова наше дичне авијације. Можда је зла судбина баш и хтела, да покојни Новак, баш погине од железнице, знајући да није у његовој моћи, да савлада и избегне ову несрећу; докле је у борби, за освајањем неба и подизањем наше дичне авијације, умео увек и у најтежим приликама, гледајући смрти у очи, да избегне сваку несрећу па и саму смрт.

Пок. Новак је један од славних и не само код нас, већ и широм света прослављени и неустрашиви борац ваздуха. Он је пронео славу наше авијације и на страним утакмицама са великим асовима светског гласа. У толико нам теже и пада овај губитак и за нас ложаце, специјално из пододбора Земун, који смо безброј пута пролазили, а и даље пролазимо, том пругом, на којој је погинуо мајор Новак. Ми ложаћи знамо колико је тешко свакоме, коме се деси, да пређе, са локомотивом преко тела човека, немајући снагу и моћ да то спречимо. У оном моменту се ложачу и машиновођи на локомотиви, несвесно грозничаво тело стресе и осећа после неку тежину на срцу. Саосећајући у болу и тузи за изгубљеним

Гроб у Новом Саду
 На полагање венца мајору Новаку 1/XII 1933

нашим једним од најславнијих авијатичара, а уједно да му одају поштовање и славу, ложаћи су хтели да то видно истакну, па су с тога решили у пододбору Земун, да се положи један венац на гроб пок. Јеролима Новака, мајора пилота.

Полагању венца на гроб пок. Новака, на католичком гробљу у Новом Саду, присуствовали су г. г. Инж. Владимир Штулхофер, шеф вуче Обласне дирекције жел. Београд, Инж. Јеврем Гавриловић, шеф ложионице Земун, заменик шефа ложионице Београд инж. Милан Јовановић, Инж. Живојин Митић, шеф ложионице Инђија, Инж. Ђорђе Разуменић шеф ложионице Нови Сад са својим помоћ

ником Инж. Илићем, Бранибор Павл овић, први машиниста и Лазар Кохриман ложач, оба од сране Речне пловидбе, затим г. г. председник централне управе удружења ложача Милован Милић са председником надз. одбора Трифуном Марковићем и благајником Живком Матићем, председник обласне управе Београд Никола Колар, председник надзорног одбора Обласне управе Јосип Драјер, секретар пододбора Земун Лазар Филиповић, хонорарни чиновник Удружења Петар Живојиновић, Управа пододбора Земун и још један део ложача из Београда и Земуна.

Ваздухопловни поручник г. Вукићевић дочекао нас је на станици и одвео на католичко гробље у Футошкој улици, где су већ чекали од стране команде ваздухопловства г. г. ваздухопловни официри.

Пошто смо сви смерно пришли гробу пок. Новака и поставили се у наоколо, у 11 часова г. Инж. Влад. Штулхофер је одржао један некролог у коме је између осталог рекао:

„Мајор пилот Јеролим Новак, ас наше авијације, врло трагично је погинуо у несретном случају на железничкој прузи под точковима локомотиве. Он, који је владао ваздухом и неустрашиво се борио са елементарним ђудима природе, изгубио је свој драгоцен и млади живот тако страшно, да нас је све потресло, тим више, што се тај несретни случај десио на прузи, на којој и ложачи врше своју тешку и опасну службу. Губитком команданта у пок. Новаку, изгубила је наша војска и Отаџбина једног од најбољих претставника наше авијације, а неутешива обитељ мужа, оца и свога бранитеља.

Ложачи, који и сами толико пута гледају смрти у очи, а који су у рату и у миру, у вршењу своје претешке и опасне дужности, и сами изгубили толико својих другова, а у славу, част и поштовање погинулом команданту мајору Новаку, полажу овај венац на његов гроб. Полажу овај венац на гроб онога, који је својом спремом, неустрашивошћу и пожртвовањем високо подигао глас наших авијатичара, како у земљи, тако и на страни.

Полажући овај венац нека је слава овом врлом јунаку неба и нека му је лака земља, којој је посветио свој живот пун борбе и опасности“.

Остали прихваћају: „Слава му“!

После овог одржаног некролога присутни су неко време ћутањем одали поштовање пок. Новаку, па се затим разишли.

Утицај гара, чађи и пепела на доброту котла.

Као што смо раније говорили о штетности камена „котловца“ на потрошњу горива, и као што смо већ били поменули да исто тако има штетан утицај таложење или боље речено хватање гара, чађи и пепела на грејне површине котла, тако ћемо овом приликом говорити о томе штетном утицају у погледу уштеде у гориву на локомотиви.

Познато је свакоме да се нарочито облажу предмети дрветом или сличним материјалом, онде где се хвата руком, а који су другим својим делом под утицајем ватре. Исто тако познато је да један крај дрвета можемо запалити, а на другом крају држати га руком, докле једно парче гвожђа не можемо на једном крају усијати а да на другом крају, исте дужине као дрво, држимо руком. Мање можемо то учинити, ако место гвожђа узмемо бакар, а још мање ако је то сребро. Одкуда ово долази? То долази због неједнаке особине, т. ј. способности спровођења топлоте. Различите материје имају различите способности спровођења — преношења топлоте. Докле смо дрво могли држати на једном крају, за време док други крај гори, дотле гвожђе нисмо могли држати, док је други крај био усијан, а још мање код бакра и сребра. Значи док код дрвета преношење топлоте, са оног краја који гори на онај крај који држимо у руци, иде споро, дотле код гвожђа то иде брзо, а код бакра и сребра све брже и брже.

Исто тако имамо и друге материје које мање или више имају способност преношења — спровођења топлоте. Један од врло рђавих топлоноша је гар, чађ и пепео. Познато је да се пепелом испуњавају предмети, као што су касе, ледењаче и др., код којих треба спречити преношење топлоте, било путем примања, било путем расипања. И код једних и код других је корисно примењена та рђава особина пепела да би неки предмет сачували од спољне температуре. Докле код једне касе, чији је међупростор, између спољњег и унутрашњег лима, испуњен пепелом, можемо је грејати споља у ватри и може бити у пламену, а да хартије, односно лако запaljиви предмети у каси буду сачувани, да се не запале.

Познато је да, приликом сагоревања горива на роштиљу у пећи, подижу се услед промаје ситни делићи гара и пепела, који се заједно са гаром лепе — хватају за грејне површине. Таквим хватањем за грејну површину гара, чађи и пепела, ствара се изванредан слој, који покрива поменуте површине и дају да слободно врели гасови и топлота дођу на зидове тих грејних површина. Овај слој се треба чешће скидати и недати му да се нахвата у таквој дебљини, када ће бити осетно штетан у погледу потрошње горива. Што год се тај слој гара, чађи и пепела чешће чисти челичним четкама за зидове пећи, и нарочитим четкама за цеви, то ће се и мање дати могућност да буде тако штетан.

Ова горе поменута особина пепела, као и гара и чађа, код котла има штетан утицај у погледу потрошње горива. Докле је код касе и ледењача нама било потребно да се што мање пренеси топлота, дотле је код котла потребно да што више пренесемо топлоту из горива која се, сагоревањем у ложишту, развија у великој количини. Нама је, дакле, циљ да пренесемо што већу количину топлоте, која се ствара сагоревањем горива у пећи, на воду у котлу, те тиме, услед топлоте, добијемо што већу количину водене паре. Када би могли пренети сву количину топлоте, која се добија сагоревањем горива у ложишту, на воду у котлу, онда би најбоље искористили ту топлоту и тада би котао имао

највећи степен добротe. Међутим то је неизводљиво, због разних губитака топлоте, а од којих је један тај, што рђавим преношењем топлоте пепела, гара и чађи, на воду у котлу, утиче да један део топлоте одлази неискоришћен у слободну атмосферу.

У горе поменутом примеру, видели смо да пепео, а тако исто и за гар и чађ, због његове рђаве, односно споре способности преношења топлоте, утиче да један део топлоте у врелим гасовима буде однешен промајом кроз димњак напоље у ваздух. Докле се топлота врелих гасова споро преноси кроз слој пепела, гара и чађа, наслаганог на грејним површинама котла, дотле се безкорисно један део топлоте избацује напоље. Значи да је тај слој пепела, гара и чађа препрека лакшем преношењу топлоте кроз зидове грејних површина, а у колико је тај слој већи, у толико је већи и губитак топлоте. А пошто је нама потребна извесна количина паре, која зависи од количине примљене топлоте у води, то ћемо ми морати више да сагоримо горива, да би добили ту потребну количину паре. Према томе када не би био слој пепела, гара и чађи, или бар у такој мери на грејним површинама, онда би ону топлоту, коју зидови грејних површина пропуштају, лакше преносили на воду у котлу и са мањом количином топлоте у ложишту постигли би смо исти резултат, јер би се топлота брже преносила, пре него што би промајом била однешена са врелим гасовима у атмосферу кроз димњак.

Због, горе наведених разлога, потребно је што чешће чишћење грејних површина од наслаганог гара, чађи и пепела, јер се таквим радом може много уштедети, а тиме користити установи, а и самом себи путем премије на уштеду горива. Ова уштеда може чешћим чишћењем зидова пећи и водогрејних цеви достићи 3—4%, што износи приличну суму новаца. А како је сваком приступачно ово чишћење зидова пећи и цеви, то значи сваки је у могућности да допринесе овим радом за уштеду горива, а тиме и повећање премије.

Ing. Ж. Митић.

Danes meni, jutri tebi!

Marskije čitamo ta pregovor, ki nas opominja, da bomo vedno pripravljene na vse, ker ne vemo, kaj prinese jutrišnji dan. Zaradi razmer, v katere smo ne po lastni krivdi prišli, si pač vsi železničarji prizadevajo, kako bi prišli do čim večjih uspehov. Pri tem pa je treba biti zelo previden, ko je vse gospodarstvo usmerjeno v drugo smer in se vsa naša vprašanja rešujejo z večnim izgovorom na krizo. Krize pa počejo poznati v primerih odmerjanja kazni ali pri določanju naših dohodkov, ki nikakor ne zadoščajo za pošteno preživljanje. Zaradi take gospodarske politike se spreminjajo tudi zakoni, po katerih se moramo ravnati tudi mi kurjači. Izpremembe zakonov pa gredo večina na račun uslužbenca, ki se mu s tem ubiva še tista trohica veselja, ki jo ima še od prej do dela. Zakoni gredo svojo pot, zato računajmo s tem, ker vemo, da so kurjači dostikrat prepogumni, pa se hočejo tudi take pokazati. Ali naj tega ne store v primerih, kjer ni potrebe. Kaj laho zapade

že itak po svoji odgovorni službi preobremenjeni kurjač v ostre disciplinske kazni. Iz prakse v preteklosti vemo, da kurjač, ki poseže v svoji vnetosti v službo drugega, kaj rad podleže, čeprav nedolžen, v disciplinsko preiskavo. Prič ni, verjame se pa raje onemu, ki je višji po zvanju. In kar je še bolj naravno, uslužbenec se za svoje, v dobrem namenu storjeno delo pri zaslišanju ustraši, pa v zmedu ne ve, kaj govori. S tem otežkoči delo svojega zagovornika v primeru disciplinske obravnave, sebi pa nakoplje ostrejšo kazen. Kazni in dnevniče so danes skoro neizogibne, zato naj bo vsak kurjač vedno pripravljen. Vse ima nam reč svoj gotov namen, zato pa je treba, da je naše društvo točno obveščeno o izvoru kazni in načinu neljubih prilik, da lahko s svojo pomočjo brani svoje člane. Zato naj vsak član, ki je bil iz kakršnegakoli vzroka kaznovan, takoj javi oblastni upravi ali predsedniku svoje podružnice oziroma zaupniku. Vsako zanemarjenje prijave je v škodo nam vsem, zato naj ne bo izjem. Kar se danes pripeti onemu, zadene lahko jutri drugega!

Стручна Удружења железничких службеника.

Државне железнице, као јавно-саобраћајна установа, да би могла одговорити своме циљу и задатку, безусловно истражује једну чврсто везану сарадњу разнородних струка службе. Као што год наша локомотива, која је главни покретач целокупног колосалног механизма, не може функционисати без појединих делова, који су неопходно потребни, тако исто и железнички саобраћај, као целина, не би могао функционисати без појединих струка заступљених у железничкој служби. Према томе, та иста служба истражује и различите квалификације службеника за поједине струке и логично томе намећу се и различити интереси службеника за сваку поједину струку по на особ.

Савремене постојеће прилике, као и горе изложена разноликост појединих струка, наметнули су службеницима свих струка питање заштите својих сталешких интереса. Сасвим логично јесте, да се у свакој појединој струци испољавају извесна питања моралне и материјалне природе, која тангирају само ту струку, док су остале струке незаинтересоване.

Да би се створила једна ефикасна заштита тих морално-правних и материјалних услова као и основних права, службеници сваке поједине струке били су приморани, као што је речено, самим савремено постојећим приликама, да траже ту заштиту у самопомоћи т. ј. у чврстој стручној организацији свих службеника једне струке.

У послератним приликама, ову нужну потребу заштите својих интереса као засебне струке, први су уочили машиновође, па смо затим и ми ложачи пошли њиховим примером. Свесни, да нико није у стању боље разумевати наше тешкоће него ми сами, а према томе да и нико неће боље штитити наше интересе него сами ми, знајући из многобројних примера у осталом јавно-

привредном животу, да само сложним и организованим снагама можемо постићи боље услове и заштити моралних и материјалних услова живота и рада, основали смо, са доста труда и напора, своје сопствено стручно Удружење ложача.

Данас након деветогодишњег опстанка и рада, наше Удружење стоји на једној чврстој основи. У њему су окупљена 98% ложача државних железница и бродова. А сами резултати рада у прошлости нашег Удружења, покказали су значајне успехе у погледу заштите наших општих интереса. Поред правне и моралне заштите, коју Удружење пружа сваком поједином члану, још у много већој мери пружа му хуману помоћ од неоцењиве вредности. Са поносом можемо истаћи да је новчани биланс Удружења ложача, на завршетку прошле пословне године, забележио једну импозантну цифру од преко стотине хиљада динара новчаних помоћи појединим члановима у случају болести, смрти и других тешкоћа.

Да ли би онакву заштиту и помоћ могли да нађу ложачи ма у којој другој постојећој организацији на железници, која неби заступала искључиво нашу струку? Не!, не би је нашли.

Исто што важи за Удружење ложача важи и за стручно Удаужење машиновођа. Исту потребу као ложачи и машиновође осетили су и прегледачи кола, па и господи чиновници. И ове две струке железничких службеника данас су организоване у своја стручна Удружења,

Много доцније, након дугог лутања и колебања видећи да на другој страни нема праве заштите њихових животних и радних услова, нашли су се на истоме путу са осталим струкама и службеници возне струке. Тако рећи, тек пре годину дана, када су изишли на површину људи од иницијативе, енергије и елана, који су увидели преку потребу једне стручне организације возног особља. Ступило је, након доста порођајних мука, у живот и Удружење возопратног особља т. ј. Удружење возовођа, кондуктера, манипуланата и кочничара. Овоме удружењу, престоје најлепше перспективе у блиској будућности и буде ли централно вођство радило истом енергијом и еланом, као што је радило у прошлој години, њино Удружење има да постане ускоро једна од најјачих организација железничких службеника.

Скоро, у исто време, основано је и удружење инжењера саобраћајних установа.

Ово организовање железничких службеника у своје стручне организације, потекло је на основу искуства прошлости, да се различити интереси појединих струка могу најефикасније штитити само у стручним удружењима.

Од колике су важности ова Удружења за поједине струке службеника није потребно нарочито наводити, пошто само чињеница да се и они службеници који су до данас лутали ван својих стручних организација дошли до уверења, да је у њиховом сопственом интересу, да се прикупе у своју стручну организацију, па су таквим уверењем почели листом да попуњавају редове својих стручних удружења.

Услед тога, данас су сви железнички службеници чврсто организовани у својим стручним организацијама, осим пружних службеника. Раштркани по пругама свих Делова земље, међу њима се јако осећа потреба за једном чврстом организацијом која би била спона међу њима и која би се истински старала о интересима струке пружног особља. Многобројно особље ове струке са службом на најудаљенијим деловима пруге немају никакву могућност, да дођу у ближи додир са својим стручним колегама са осталих делова пруге. Многобројна сталешка питања ове струке, стоје на мртвој тачци, пошто нема ко да покрене њихова решења. Безбројни примери нужно потребне правне и моралне заштите појединаца, остављени су на милост и немилос онима, који нису довољно упућени у суштину службе стручног пружног службеника. Материјалне помоћи, које пружају својим члановима остала стручна Удружења у несретним случајевима, у болести, смрти и т. д., а које износе на стотине хиљада динара, од првокласног су значаја за сваког појединца, а у највећој мери за онога службеника који се налази на стотину километара удаљен од важних центара железничке мреже. Стручна штампа, као најјаче оружје у одбрани социјалних питања, најбољи пропагатор сваке идеологије, игра еминентну улогу у редовима свих струка осталих службеника, док се код пружног особља осећа велики недостатак исте и безусловна потреба за истом. Сва ова питања у струци пружног особља очекују своје нужно решење, које би било у стању донети само једно јако стручно удружење техничко-пружног особља.

Осећајући ту потребу, међу пружном особљу, осећа се у последње време јака струја за оснивањем једног таквог Удружења.

Очекује се само иницијатор, који би повео једну смишљену акцију у томе правцу, а која би наишла на свесрдан пријем од стране целокупног техничко-пружног особља.

Буде ли се нашао човек од акције, и иницијативе, онда ће се у блиској будућности међу остала стручна железничка Удружења убрајати још једно стручно Удружење техничко-пружног особља, које ће наићи на широко поље рада, као и на све предуслове за један плодоносан и позитиван рад.

Када се налази на разумевање.

Тешке привредне прилике у свету учиниле су да милиони радника, службеника, као и сав нижи друштвени сталеж западне у крајњу беду и очајање. Миљонске армије беспослених, скидање плата и надница испод минимума, потребног за егзистенцију човека, безбројна самоубиства услед беде, пљачке и крађе, све су то страховите последице тешких економских прилика у свету; прилика, које су на милијоне снажних и здравих руку осудиле на постепено умирање од глади. Хвала Богу наша је Отаџбина бар поштеђена од такве страхоте, али ипак није остала поштеђена од економске кризе,

наравно диктована светском кризом, и да се због тога смањи величина зараде и да се сведе на минимум. Али смо ипак сретни да се бар може зарадити.

Овакво стање, приморало је меродавне чиниоце да чине крајне напоре за санирање финансиско-економских прилика у земљи. А наша је дужност да исте потпомогнемо сваки према својој могућности, подносећи без роптања тешко стање, које су нам силом наметуле светске економске прилике. Као што је и већину осталих друштвених слојева и нас железничке службенике тешко су погодиле ове недаће, а поготову струку ложача, као економски најслабију.

Ово се нарочито односи на један огроман број ложача дневничара, који се данас налазе у веома бедном положају. Један велики број ових службеника, који врше једну од најнапорнијих железничких служби, а којима до данас Закон о државном саобраћајном особљу није регулисао службени положај, веома бедно животаре од данас до сутра. Има примера који нам показује како су појединци страховито погођени услед смањења буџетских кредита, и смањеног посла, те су старешине биле приморане да их употребе као обичне чистаче.

Због тога су ови ложачи радили свега 13—15 дана у месецу. Целокупне месечне принадлежности ових службеника износиле су 350.— до 370.— динара месечно. Са свим би било излишно упуштати се у описивање живота, како су проводиле породице ложача од четири члана са платом од 350.— динара. Довољно је напоменути, да се је у њиховом дому сматрао црни хлеб као луксуз. Много је било дана, када се је на њиховом столу, приликом ручка, сервирала само чинија обарених кромпира, или куваног кукуруза.

Ово је само једно од многобројних болних питања, која тешко погађају струку ложача, а нарочито дневничара.

Удружење ложача, као једини истински заштитник интереса струке ложача, учинило је све напоре, да на меродавним местима издејствује, да се стање ових ложача колико толико поправи и учини сношљивијим. Али на жалост, у већини случајева, на наше молбе, претставке и интервенције, добијао се је одговор: услед буџетских немогућности, оправданим жељама ложача, за сада, је немогуће изићи у сусрет. Свесни и сами да се на меродавним местима, као што је напред речено, чине огромне напоре на санирању финансиских прилика у земљи, Удружење је увек водило рачуна да у својим претставкама избегне потраживања, која би осетно оптерећавала буџетске кредите, са надом, да ће у будућности, када се опште економске прилике у земљи поправе, меродавни

водити рачуна о нашим напорима и самопрегоревању у прошлости. У тој нади, ми и онда ћутке сагињемо главу, када и на поднете претставке, за које смо ми сматрали, да би се добром вољом меродавних ипак могло, како тако, наћи скромна финансиска средства, за повољно решење истих, добијамо горе наведени одговор: услед буџетских немогућности и т. д.

Међутим, боље нас, када на меродавним местима наилазимо на неразумевање наших тешкоћа у оним питањима, чије решење не изискује никаквих, или минималне и неосетне новчане издатке, већ само мало добре и признања огромних напора, које од нас изискује наша служба. А од оваквих питања постоји један велики број, чије решење у будућности очекује наилазак милосрдног самарићанина,

Услед тога, тим више нас радује, када се ипак на извесним местима налазе врховне старешине, које нам у свакој прилици, када решење наших молби зависи од њихове воље и могућности, пружају видног доказа свог пуног разумевања, за тегабан живот ложача и уважавања његових напора у служби државе. Као и безброј наших молби и претставки у прошлости, добром вољом ових старешина, повољно је решена и наша претставка, која се је односила на наше, напред наведене чланове, у Пододбору Рума, а самим тим, утољен је и глад и утишан плач оних малишана, чији родитељи нису били у стању њима зарадити кору хлеба.

Исто тако са пуно разумевања за тешки положај ложача и његову напарну службу од стране ових старешина узете су у детаљно разматрање све тачке поднете резолуције са годишње скупштине Београдске обласне управе, и надамо се да ће и исте бити у границама могућности повољно решене у корист ложача, а добром вољом горе поменутих меродавних старешина.

Када би се и у осталим местима нашим молбама излазило у сусрет са оволико увиђавности и разумевања положаја ложача, исти би се поправио у многоме, без великих уштрба буџетских могућности.

Уосталом надамо се, да ће се у догледној будућности, када ће се, као што је речено, поправити опште привредне прилике у земљи и остала питања финансиске природе, повољно решити и социјално-економски положај ложача поставити на оно место, које струка ложача оправдано заслужује. А дотле, ми ћемо као и до сада, стојички подносити тежак крст на леђима, којег нам је натоварила светска привредна криза.

За Обласну управу у Београду.

З.

Bolesničke potpore

(nastavak)

Da bi i mi postali popularni a prema tome i postigli pozitivne rezultate, morali smo prihvatiti formulu ostalih kulturnih Udruženja u našoj zemlji, što znači, da je sve ono što je u našim pravilima predviđeno, moralo i trebalo biti predviđeno, jer se bez toga nije moglo. Zakonodavac je odobrio udruživanje, i mi smo se prema tome i udružili, naša je tendencija „Humano i kulturno“, a kako ćemo doći do cilja, zakonodavac je u tom pravcu nama ostavio određene ruke, da mi sami povučemo glavne linije našeg delovanja i obeležimo naš rad naročitim pravilima, razume se u granicama zemaljskog Ustava i ostalih zakona.

Dakle, naše Udruženje je donekle autonomno, pod vrhovnim nadzorom gospodina Ministra saobraćaja, pa pošto je ovo čisto i isključivo naša svojina mi smo u njemu upućeni sami sebi. Za ma kakav poduhvat potrebna su i finan-

Болесничка потпора

Болесничке потпоре у нашем друштву, без сумње претстављају једно болно питање. Баш због овог болног питања, ми смо, претерани крајном нуждом, осетили потребу за стварањем нашег Удружења, где ће у случају преке потребе, наши невољни чланови и њихове породице, добити тренутну помоћ, као и душевне утехе. Сама правила нашег Удружења упућују нас на самарићанство. Главни циљ нашег Удружења јесте да помажемо невољне, а све остало долази у други ред.

Ранијих година, ми смо били врло мали, за нас готово нико није ни знао, па у онако маленом друштву у оно доба, могло се радити како се хтело и услед тога наше Удружење за мало што није нестало. Данас, када смо ми познати широм целе Краљевине, данас када ми заузимамо видно место у културном друштву нашега рода, данас када ми имамо и врло савремено законодав-

siska sredstva. Mi finansiske izvore moramo pronaći medju nama, a to znači, da se mora svaki pa i najmanji finansiski izdatak da se oseti. Naši džepovi su dosta plitki. Medjutim nama kao celini da bi se popeli na onaj stepen kulturne visine gde nam i jeste pravo mesto, pa da bi sa tog visokog kulturnog nivoa požnjeli pozitivne rezultate, potrebna su povećana finansiska sredstva. Prema tome samo po sebi, nameće se pitanje, što veće štednje.

Izdatci su veliki, a prihodi mali. Jedini prihodi su članski ulogi i gotovo više ništa. Vanredni su prihodi neznatni. Usled toga nas sve članove ovo pitanje treba ozbiljno da zanima. Mi ložaci koji spadamo u najveću državnu i narodno-privrednu struku, donoseći celom čovečanstvu, našim znojem, samo koristi, nismo bili do sada takve sreće, da nam neko od bogatih ljudi, trgovaca i t. d. čijem smo bogaćenju donekle i mi ložaci doprineli, da nam kao „Humanom i kulturnom društvu“, u poslednjem času svoga života zavešta nešto od svoje imovine, dok gotovo svakodnevno čitamo u javnosti, gde je neki pokojnik sevdalija zavešto po nekom muzičkom društvu nešto od svoje imovine. Opet drugi pokojnik smilovao se društvu za zaštitu životinja i t. d.

Prošlost nam stalno ukazuje prstom na to, da treba raditi i štedeti. Izvesni ljudi na zapadu, samo zato što su bili štedljivi, od običnih negdašnjih rudarskih i fabričnih radenika danas su postali najveći finansiski magnati sveta. I to od čega? Od tričavih nekoliko šilinga ili dolara što su uštedeli od svoje radeničke nagrade.

Kako su oni pojedinci sa svojom štednjom postigli sjajne rezultate. Šta bi tek nas nekoliko hiljada članova u Udruženju postiglo, kada bi ozbiljno povelj računom o našim novčanim izdancima.

Krajnje je vreme, da već jednom svaki član Udruženja mete prst na čelo, pa da se ozbiljno promisli, šta bi se trebalo uraditi pa da se naši izdatci donekle smanje, a postignutu uštedu, ovim smanjenjem, upotrebi na druge korisnije svrhe.

(nastaviće se)

M. Milić.

Bolniške potpore.

(nadaljevanje)

Da bi tudi naše Društvo postalo popularno in da bi dosegli pozitivne vspehe, vzeli smo formule drugih društva v našoj zemlji, in to pomeni da je vse tisto kar je predvidjeno v našim pravilima, moralo biti predvidjeno, ker je nujno potrebno.

Zakonodavec je dopustil da se strnemo v čvrste vrste našega društva in mi smo se okupili v njemu z tedencijom „Humanost in kulturnost“ ali kako bomo prišli do nešega cilja zakonodavec nam je v tem pogledu pustil proste roke da si sami izaberemo pot katera nas bo pripeljala do končnega cilja, pot, katera mora peljati v mejah zemalskog ustava in postojećih zakonov.

V klub temu da je naše društvo skoraj popolnoma autonomno ono stoji pod nadzorom gosp. prometnog ministra ali je ono jedino naša svojina, in za nas kurjače, kateri smo v njemu okupljeni velja stara izreka „pomogni si sam pa če ti tudi Bog pomaga“.

Za vsako preduzemljivost v društvenih mejah, nama so nujno potrebna denarna sredstva, Te finančne izvore mi si moramo sami preskrbeti in zato so vsi, pa tudi najmanjši stroški za nas zelo občutlivi.

Da bi naše društveno delanje doseglo prave uspehe, potrebno je da se društvo povzdigne na tisto stopinjo kulturne visine, ktero po vsej pravici zaslužilo z svojim hu-

stvo, koje nam je podarilo naš Uzvišeni Kralj, danas ne možemo raditi šta ko hoće. Danas se vrlo strogo kažnjava samovlašće i nastрани рад. Стога се треба ове излишне непријатности чувати. Штетно би било, т.ј. скандал би био, када би ми данас за такав настрани рад, за погрешно тумачење наших правила, за хрђаво схваћено самарићанство за немилосрдно и несвесно расипање друштвене имовине, искусили најмању казну.

Зар ми то да дозволимо сада, када сви надлежни позвани и непозвани из личних симпатија према нашем стадежу чине све што могу да нас што више популаришу и подигну на достојну висину.

Зар ми то да дозволимо сада када смо доживели толику част да у наше друштво већ неколико пута Њ. В. Краљ шаље свога заступника, данас када смо доживели, да онај, што је тако рећи наша душа, наш ресорни г. министар саобраћаја, проводи по неколико часова у нашем друштву, и још многи други високи државни функционери називајући нас „драги ложачи“, а у исто време често обилажење новинарских репортера, шкљоцајући на нас и на наше друштво својим фотографским апаратима, те тиме дају могућности и широј јавности да о нама чита и чује, зар ми данас да то, ма и једном нашем несмотреношћу, срушимо и да упропастимо ове наше драге тековине.

То не може бити. Ја не сумњам у високу свест данашњег ложача и верујем да то ложачи неће дозволити ни по какву цену, т.ј. неће дозволити да би се ико нашао да се дрзне да дира у ову нашу светињу.

Као претседник Централне управе овога Удружења позват сам законом да бдим над Удружењем, штитим интересе целине и појединаца и да као такав будним оком пратим напредак и правилан развој нашег Удружења.

Врло скроман, стојећи увек на принципу апсолутне штедње, јер се са распикућством ништа не постиже, са овом паролом ступио сам у Удружење, да му искрено са мојом скромном снагом и разумом помогнем, али и ту као и у приватном животу са девизом штедња, па штедња.

Јесте, наша савршена Правила предвиђају поред осталог и Славу, заставу, музику и т. д., па се може помислити да је ово намењено неком луксузу, неком увеселавању и забави, што би доста личило неупућеном свету на распикућство. Не господо, све ово је неопходно потребно сваком друштву, а нарочито нашем, пошто је оно тек пре неку годину развило своју интензивну делатност. Све је ово потребно ради одређивања степена културе савремености нашег друштва, јер ко нема високу културну свест, тај не може бити популаран, а ако није популаран, он не може у данашњем друштву ни опстати, а камо ли нешто позитивно урадити.

(Наставак у идућем броју)

M. Milić.

mano-kulturnim delom v preteklosti, ali zato so nama potrebna v pravoj vrsti denarna sredstva, katera si prihranimo samo zskrbnim varčevanjem na vsakem koraku.

Naši izdatki so veliki, a prispevki zelo mali. Jedini finančni izvori za naše društvo so članski ulogi. Na kakšne bilo, izredne dohodtke nismo računati, in zato je potrebno da vsakega člana zanima vprašanje glede gmotnega napretka samega društva. Mi kurjaši pripadamo največji narodno-gospodarskoj panogi, in mi z našim znojem in naporim delom v velikoj meri prinašamo celom čovečanstvu samo korist.

Medjutim, mi do danes nismo bili takšne sreće da bi nam kateteri od bogatih ljudi, trgovcev, industrijalcev i t. n. svojim testamentom določil samo trohico svojega bogastva,

ako smo mi kupičenju tega bogastva, z svojimi žuljevitimi rokami dosti doprines i gotovo svakodnevno čitamo v dnevnikih da je ta in ta dobrotvor na smrtni postelji zapustil kakšnem društvu nekaj od svojega bogastva. Bilo je poedincev, kateri so se pri slovesu z življenjem spominjali pevskih in muzičkih društev, zopet drugi se je usmili društva za zaščito živali in naravei t. n. medjutim kakor je že povedano, naše društvo do danes ni imelo takšne sreče, da bi lahko računalo z dedščinom od tisti katerim njihovo bogastvo na d'ugem svetu ni več potrebno.

Preteklost nas uči, da je potrebno delati in varčevati. Pojedinci so nam dokazali v preteklosti, da se z delom in varčevanjem včasnih doseže, da preprosti delavec postane od rudarja in tovarniškega delavsa mogočni finančni magnat svetskega slovesa, in to smo od prihranjenih par šilingov in dolarjev katere so prihranili od svoje pičle dnevnice.

In če so ti pojedinci z svojo varčnostjo dosegli tako sjajne uspehe v življenju, kaj bi šele nas nekoliko tisoč, včlanjenih v našem društvu mogli doseči z skrbnim in premišljenim varčevanjem.

Zato poslednji je čas, da vsaki član našega društva stavi prst na čelo in da se resnično zamlisli, kaj bi vse trebalo storiti, da bi se stroški našega društva priveli na najmanjšo mero, in kako bi se z varčnostjo prihranjeni denar porabil v druge koristnejše ciljeve.

(nadaljevanje prihodnič)

M. Milič.

† Боривоје Марковић

У најлепшем добу живота, у пуном напону снаге и цвету младости, намучен дуготрајном болешћу, оставио нас је за навек, наш искрени друг и редован члан Удружења Боривоје Марковић.

Ни медицинска наука, ни савршени медицински медикаменти, као ни сва дуготрајна болесничка нега у

болницама и санаторијуму Голник, нису били у стању да спасу млађани живот Боривоје од опасне бољке туберкулозе.

Видећи, да су му избројани дани живота и да му је неумитна судбина потписала смртну пресуду, Боривоје се је повукао у своје родно село код Ваљева, да се тамо у наручју своје мајке опрости са тегобама и варљивим овоземаљским животом.

Удружење му је за све време од пуних четрнајест месеци његове болести свесрдно притицало у помоћ и са новчаном потпором од 4294 дин. колико је било могуће олакшало његове тегобне дане живота.

Међутим, удаљен од сваког додира са својом организацијом, Удружењем ложача, он је у своје родноме месту затворио своје уморне очи, без да су били његови најближи у могућности да благовремено известе Удружење о његовој смрти.

Захваљујући свесрдној предусретљивости госп. шефа ложионице у Ваљеву, исти је након доста тешкоћа, у последњем моменту, телефонски известио госп. шефа ложионе Земун инж. Ј. Гавриловића да је њему подређени службеник Боривоје за навек преминуо.

И тако, благодарећи хуманим осећајима и пуном разумевању тешкоћа, у којима се налазила сиромашна родбина Боривојева, од стране нашег првог претпостављеног старешине шефа ложионице госп. инж. Гавриловића, који је с места предузео све потребне кораке, позвавши себи претставнике Пододбора и ослободивши исте од службе нашем Пододбору, било је омогућено да преко својих делегата Л. Филиповића и Ј. Драјера однесу са венцем последњу почаст преминулом Боривоју и да га у име Удружења одправе до вечне куће.

Посмртнина од 1500 д, коју су делегати понели собом и уручили, ожалошћеној мајци, била је са великом благодарношћу спрејета.

Нека је Боривоју слadak вечити сан, а нашим претпостављеним старешинама који су нам притекли у помоћ и омогућили да свог друга одпатимо до вечне куће, најискренија хвала.

Из обласне управе Суботица

Дана 6-X-1933 год. пододбор удружења ложача у Н. Саду одржао је годишњу скупштину са следећим дневним редом:

1. Извештај претседника,
2. Извештај секретара,
3. Извештај благајника,
4. Извештај претседника надз. одбора,
5. Бирање нове управе и давање разрешнице старој управи и
6. Евентуалије.

Претседник пододбора члан Брковић отвара скупштину у 14 сати и износи целокупан рад пододбора за време од 1-IV-1931 до данас наводећи да је кривица свију чланова што до сада није одржана годишња скупштина, пошто чланови нису никада редовно долазили на заказану год. скупштину, иако им је дужност то налагала, иако им то и правила прописују, због чега је садашња управа морала да врши дужност од 1-IV-1931 па све до данас без промене а у интересу пододбора,

После претседника поднео је извештај члан Пиштигњат Душан о целокупној администрацији пододбора и уједно потврђује наводе претседника о стању у пододбору од 1-IV-1931 год. до данас. Затим је поднео извештај о стању благајне, која је пронађена у исправном стању, те се је на основу тога дала разрешница старој управи.

Потом се је прешло, на бирање нове управе, па су једногласно изабрани и то:

за претседника пододбора *Пиштигњат Душан*,
за секретара „ *Гргић Илија*,
за благајника „ *Смућа Миливоје*,
за претседника надз. одб. *Појарић Алојз*.

Новоизабрана управа захвалила се на поверењу и обећала да ће у будуће своју дужност вршити савесно и поштено како за добро самих чланова пододбора, тако исто и за добро и напредак целокупне организације. Потом је скупштина завршена у 19 сати, кад су се чланови разишли у потпуном реду и миру.

Овој скупштини били су присутни од стране Обл. Управе у Суботици Пуалић Дане и Голо Стојан.

Суботица, 15-XI-1933 год.

Из обласне управе Суботица.

Из Обласне Управе Београд.

Према службеним новинама Саобраћајник установа од 1 новембра 1933 године, бр. 23 при полагању државног стручног испита за ложаче положили су исти и то:

Са добрим успехом:

1. Гавриловић А. Боривоје, из ложионице Ђенерал Ханрис.
2. Ђурић Т. Крста, из ложионице Ђенерал Ханрис;
3. Османовић А. Осман, из ложионице Гостивар;
4. Анђелковић Т. Коста, из ложионице Скопље;
5. Милојевић М. Божидар, „ „
6. Тасић Р. Јован, „ „
7. Станојевић Ђ. Славко, „ „
8. Васиљевић М. Тома, „ „
9. Трајковић М. Душан, „ „
10. Стојиљковић М. Јефта „ „
11. Стаменковић А. Александар. „ „
12. Бошковић Б. Петар, „ „
13. Софкаревић С. Крун, из ложионице Охрид; и
14. Нађ М. Мијо, из ложионице Охрид.

За чувара стројева водоцрпа (пумпи) котлова и за ложаче стабилних парних котлова положили су са успехом „добар“ и то:

1. Јаневић Ј. Риста, из ложионице Градско;
  2. Стаменковић Р. Станоје, из ложионице Скопље и
  3. Божиновић Н. Чедомир, из ложионице Битољ.
- Заинтересованим члановима на знање.

22. новембра 1933 г. Бд.

Из канцеларије Обласне управе Београд.

Члановима Пододбора Краљево,

Годишња конференција Пододбора Краљево, одржаће се на дан 20 децембра 1933 године.

Ово се ставља до знања свима члановима тог Пододбора.

Из обласне управе Београд.

Јавна захвала.

Сматрам за своју дужност, да се овим путем јавно захвалим Обласној управи удружења ложача у Београду, која је за време дуготрајне болести мог сина Боривоја истоме свако месечно притицала свесрдно у помоћ са новчаном болесничком потпором па је у том циљу моме сину исплатила за време од његове 14 месечне болести суму од 4294.— динара и тиме му олакшала тешке дане болести и тешких мука.

Исто тако свесрдно се захваљујем Обласној управи, што ми је у данима највеће жалости, беде и невоље, притекла у помоћ са сумом од 1500.— једну хиљаду пет стотина динара посмртнине за мојим никад непрежаљеним сином Боривојем.

Такође моја најсрднија хвала г. г. шефовима ложионице Земун и Ваљево, који су својом предусретљивошћу допринели и омогућили да ми Удружење ложача притекне у помоћ, у горе наведеним данима безмерног очаја и жалости.

Напоследку, нека приме моју дубоку захвалност сви другови мог поч. сина Боривоја из Пододбора Земун, који су својим добровољним прилогом купили венац моме драгоме сину и што су преко својих делегата Филиповића и Драјера истога отпратили до вечне куће. Још једном свима искрена хвала!

Ожалошћена жајка,

Стана Марковић, удова.

Захвалнице

Потписани најтоплије се захваљују Обласној управи удружења ложача у Суботици на указаној нам помоћи од по 300 динара за време нашег боловања.

1. *Калайашки Анђун*, 2. *Ефимов Никола*, оба из лож. Суботица. 3. *Кларић Марко*, лож. В. Бечкерек.

Потписани најтоплије се захваљујем Обласној управи удружења ложача у Суботици на издатој ми посмртнини од 1000 динара приликом смрти своје непрежаљене супруге.

Гизел Андреја, лож. Винковци.

Потписани најтоплије се захваљујем Обласној Управи удружења ложача у Суботици на указаној ми помоћи од 300 динара за време моје болести.

Стианић Мијо, лож. Суботица.

Ложачи снабдевајте се мануфактурном робом код фирме Шпицер

Бивши закупац мануфактурног одељења
Задруге Жељезничког Особља
МАКСО ШПИЦЕР
БЕОГРАД, Сарајевска улица број 61.

Препоручује целокупном жељезничко-машинско-саобраћајном особљу, своје богато складиште свих врсти мануфактурне робе: **обућу, јоргане, кошуља, и т. д.**, а нарочито своје првокласно израђене: **УНИФОРМЕ И КАПЕ.**

Цене су врло солидне и даје се олакшица у плаћању свима оним службеницима, који немају забране на плату.